

UZASADNIENIE

Projektowana zmiana ustawy o systemie oceny zgodności wyrobów przeznaczonych na potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa ma na celu usprawnienie funkcjonowania systemu oceny zgodności wyrobów przeznaczonych na potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa w resorcie obrony narodowej i w resorcie spraw wewnętrznych i administracji.

W odniesieniu do resortu obrony narodowej projektowana ustawa ma na celu zlikwidowanie utrudnień w funkcjonowaniu systemu oceny zgodności zidentyfikowanych w trakcie procesu wdrażania przepisów ustawy z dnia 17 listopada 2006 r. o systemie oceny zgodności wyrobów przeznaczonych na potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa (Dz. U. Nr 235, poz. 1700), w zakresie dostaw dokonywanych w ramach programu Foreign Military Sales (FMS) oraz w przypadku realizacji zamówień przez NATO Maintenance and Supply Agency (NAMSA). W obu powyższych przypadkach procedury zakupu są realizowane zgodnie z odpowiednimi regulacjami przyjętymi dla FMS i NAMSA i oba te programy działają na zasadzie dobrowolności przystąpienia, które wiąże się z przyjęciem obowiązujących w nich zasad (w tym używanych formularzy).

Brak stosownych regulacji, proponowanych w projekcie ustawy, znacznie utrudnia dokonywanie zakupów w ramach powyższych programów, w tym pozyskiwanie nowoczesnych rozwiązań technologicznych oferowanych przez program FMS oraz przez NAMSA, jak również zapewnienie serwisowania i modernizowania posiadanego już Uzbrojenia i Sprzętu Wojskowego (UiSW), stwarzając tym samym istotne zagrożenie bezpieczeństwa państwa.

W związku z powyższym zaproponowano dodanie przepisów pozwalających na uznawanie dokumentów potwierdzających zgodność wyrobu ze specyfikacją techniczną, wystawionych przez uprawnione instytucje kraju producenta, oraz uchylenie art. 12 ustawy (ustalonego wzoru deklaracji zgodności OiB), przy rozszerzeniu katalogu elementów, które muszą być zawarte w deklaracji zgodności OiB (wyszczególnionych w art. 11 ust. 1).

Zadania związane z nadzorem nad produkcją i badaniami wyrobów przeznaczonych na potrzeby obronności w państwach członkowskich Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego (NATO) regulują przepisy określone w dokumencie standaryzacyjnym STANAG 4107, którego przedmiotem jest wzajemna akceptacja procesów rządowego zapewnienia jakości (GQA) oraz stosowania publikacji standaryzacyjnych

zapewnienia jakości AQAP (Allied Quality Assurance Publication). Rezygnacja z wzoru deklaracji zgodności OiB umożliwi stosowanie w systemie oceny zgodności dokumentów NATO, spełniających wymagania art. 11 ust. 1 i 2 przedmiotowej ustawy. Przedstawiona zmiana opiera się na zasadzie zapewnienia jakości w całym cyklu życia wyrobów przeznaczonych na potrzeby obronności i jest zgodna z międzynarodowymi i europejskimi dokumentami normalizacyjnymi oraz dokumentami Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego.

W odniesieniu do resortu spraw wewnętrznych i administracji projektowana zmiana wiąże się z rezygnacją z udzielania akredytacji OiB przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

Rezygnacja Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z udzielania akredytacji OiB nie będzie miała wpływu na możliwość uzyskania akredytacji OiB przez jednostki badawcze i certyfikujące. Akredytacje OiB będą udzielane tak jak dotychczas przez Ministra Obrony Narodowej. Akredytacje OiB, uzyskane przez jednostki badawcze i certyfikujące na mocy decyzji Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, utrzymują ważność do czasu określonego w wydanych certyfikatach akredytacji OiB. W okresie ważności tych certyfikatów nadzór nad akredytowanymi jednostkami będzie sprawował Minister Obrony Narodowej.

Obie akredytacje były udzielane na podstawie tych samych wymagań ustawy oraz tych samych dokumentów normatywnych, więc projektowana zmiana uprości i ujednolici sposób udzielania akredytacji OiB.

Konsekwencjami rezygnacji Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z udzielania akredytacji OiB są:

- rezygnacja Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z określania jednostek właściwych do prowadzenia oceny zgodności oraz wzoru certyfikatu akredytacji w zakresie obronności i bezpieczeństwa państwa (art. 16 ust. 2 ustawy),
- rezygnacja Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji ze sprawowania nadzoru nad akredytowanymi jednostkami badawczymi i certyfikującymi (art. 25 ust. 2 ustawy),

- rezygnacja Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z ustalania wysokości opłat za czynności związane z oceną zgodności, wykonywane przez akredytowane jednostki badawcze i certyfikujące (art. 26 ust. 5 ustawy),
- rezygnacja Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z informowania w dzienniku urzędowym o działaniach związanych z akredytacją OiB (art. 16 ust. 1 ustawy),
- rezygnacja Ministra Obrony Narodowej oraz Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z wykonywania delegacji ustawowej dotyczącej opracowania wzoru deklaracji zgodności OiB (art. 12 ustawy).

Projektowana zmiana nie oznacza rezygnacji z oceny zgodności wyrobów przeznaczonych na potrzeby bezpieczeństwa państwa. Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji będzie w dalszym ciągu określał, w drodze rozporządzeń:

- sposób prowadzenia oceny zgodności wyrobów podlegających ocenie zgodności oraz ich wykaz,
- sposób sprawowania nadzoru nad czynnościami związanymi z wyrobem wprowadzanym do użytku oraz wskazywał organ upoważniony do sprawowania tego nadzoru.

Ustawa nie nakazuje dostawcom wyrobów przeznaczonych na potrzeby obronności państwa wykonywania oceny zgodności w jednostkach badawczych i certyfikujących posiadających akredytację Ministra Obrony Narodowej, a dostawcom wyrobów przeznaczonych na potrzeby bezpieczeństwa państwa wykonywania oceny zgodności w jednostkach badawczych i certyfikujących posiadających akredytację Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Zatem projektowana zmiana nie zakłóci funkcjonowania systemu oceny zgodności wyrobów przeznaczonych na potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa.

W przypadku pojawienia się nagłej i nieplanowanej potrzeby użycia Sił Zbrojnych lub służb podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych należy umożliwić niezwłoczne pozyskanie wyrobów, z wyłączeniem procesów oceny zgodności, które wpływają na czas realizacji dostawy wyrobu. W związku z powyższym wprowadzono uzupełnienie do art. 2 ustawy, określającego zakres przedmiotowych wyłączeń ustawowych

(rozszerzając wyłączenia o wyroby nabywane w ramach pilnej potrzeby operacyjnej) oraz do art. 3 – wprowadzając definicję „pilnej potrzeby operacyjnej”.

Jednocześnie należy zaznaczyć, że zasadą jest poddawanie ocenie zgodności każdego wyrobu przeznaczonego na potrzeby obronności i bezpieczeństwa w rozumieniu ustawy. Wyjątkiem od tej zasady może być tylko konieczność niezwłocznego pozyskania wyrobu, wynikająca z okoliczności, których nie można było przewidzieć, takich jak np. zagrożenie życia, stan klęski żywiołowej, udział w działaniach poza granicami kraju wynikający z porozumień międzynarodowych. Z powyższego powodu wprowadzono wymóg uzyskania przez zamawiającego zgody właściwego ministra na niestosowanie przepisów ustawy do wyrobów pozyskiwanych w ramach pilnej potrzeby operacyjnej.

Zmiana definicji „specyfikacji technicznej” jest zmianą techniczną, niewpływającą na merytoryczne znaczenie tej definicji.

Zmiana definicji „dostawcy” została dokonana w celu uniknięcia wątpliwości interpretacyjnych, pojawiających się przy różnorodności podmiotów realizujących dostawy na rzecz organów, komórek i jednostek organizacyjnych resortu obrony narodowej i spraw wewnętrznych.

W zmienianym art. 6 ust. 1 pkt 1 wprowadzono również zmianę redakcyjną przez uzupełnienie go wyrazem „albo”, które pozwoli na usunięcie wątpliwości interpretacyjnych, które pojawiły się w praktyce, a które dotyczyły tego, czy są dwa czy trzy sposoby oceny zgodności. Stwierdzić bowiem należy, że występują trzy sposoby oceny zgodności, przy czym ocena ta jest prowadzona przy zastosowaniu jednego z tych sposobów.

Zmiana art. 7 ust. 1 zdejmuje z dostawcy wyrobu obowiązek wykonywania określonych czynności. Utrzymuje natomiast obowiązek wykazania zgodności wyrobu ze specyfikacją, nie nakładając na dostawcę nadmiernych wymagań. Pozostawienie dostawcy swobodnego wyboru czynności, które potwierdzą zgodność wyrobu ze specyfikacją, jest działaniem racjonalnym technicznie oraz podkreślającym odpowiedzialność dostawcy za potwierdzenie zgodności wyrobu ze specyfikacją w wystawianej przez niego deklaracji zgodności OiB.

Wyłączenie konieczności zatwierdzania przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych dokumentacji technicznej do produkcji seryjnej dla wyrobów wykonywanych w cyklu pracy rozwojowej i wdrożeniowej (zmiana art. 8 ust. 9 i art. 9 ust. 8 ustawy) zostało podyktowane faktem, iż w praktyce przepis ten przez cały dotychczasowy okres obowiązywania ustawy nie miał zastosowania w zakresie działań prowadzonych przez

ministra właściwego do spraw wewnętrznych. Celem powyższych przepisów jest określenie momentu rozpoczęcia procesu oceny zgodności względem wyrobów wykonywanych w cyklu prac rozwojowych i wdrożeniowych. Proces wykonywania prac rozwojowych i wdrożeniowych i ich zatwierdzania (w tym zatwierdzania dokumentacji technicznej do produkcji seryjnej) jest regulowany przez odrębne przepisy. Prace tego rodzaju nie są prowadzone w resorcie spraw wewnętrznych i administracji.

W celu bardziej precyzyjnego określenia zakresu spraw przekazanych do uregulowania oraz objęcia zakresem regulacji czynności wykonywanych przez dostawcę, jednostkę badawczą i jednostkę certyfikującą (art. 6 ust. 1 ustawy) skorygowano treść art. 10 ustawy.

Zmiana art. 11 oraz uchylenie art. 12 skutkują ułatwieniem dla dostawcy, polegającym na tym, że nie określa się wzoru deklaracji zgodności OiB. Określa się natomiast zawartość deklaracji zgodności OiB. Dodatkowo art. 11 zawiera otwarty katalog informacji zamieszczanych w deklaracji zgodności OiB. Umożliwi to dostawcy zamieszczenie innych informacji wskazujących, że wyrób jest zgodny ze specyfikacją techniczną.

Zmieniana ustawa została notyfikowana Komisji Europejskiej w dniu 27 stycznia 2006 r., pod numerem 2006/043/PL, zgodnie z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597), które wdraża postanowienia dyrektywy 98/34/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 czerwca 1998 r. ustanawiającej procedurę udzielania informacji w dziedzinie norm i przepisów technicznych (Dz. Urz. WE L 204 z 21.07.1998, str. 37, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 20, str. 337, z późn. zm.).

Projekt ustawy zawiera przepisy powołujące specyfikacje techniczne i podlega notyfikacji Komisji Europejskiej, zgodnie z trybem przewidzianym w przepisach dotyczących sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych.

Projekt ustawy został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronach internetowych Ministerstwa Obrony Narodowej, stosownie do postanowień art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.).

Po udostępnieniu projektu ustawy w Biuletynie Informacji Publicznej nie zgłosiły się podmioty zainteresowane pracami nad projektem.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałuje projekt aktu prawnego

Projektowana ustawa będzie oddziaływać głównie na:

- 1) dostawców wyrobów przeznaczonych na potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa,
- 2) właściwe komórki i jednostki organizacyjne resortu obrony narodowej i resortu spraw wewnętrznych i administracji.

2. Konsultacje społeczne

Projekt został poddany, w ramach uzgodnień międzyresortowych, konsultacjom społecznym z Polską Izbą Producentów na Rzecz Obronności Kraju, Polską Konfederacją Pracodawców Prywatnych Lewiatan i Konfederacją Pracodawców Polskich. Wyżej wymienione podmioty nie zgłosiły uwag do projektu ustawy.

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym na budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Wejście w życie projektowanej ustawy nie spowoduje dodatkowych skutków finansowych dla budżetu państwa. W trakcie analizy stanu faktycznego stwierdzono, że na dzień opracowania projektu akredytację OiB MSWiA uzyskało 8 jednostek organizacyjnych, z których dwie posiadają akredytację OiB MON, a pozostałe składały wnioski o akredytację OiB MON. W związku z powyższym przejęcie kompetencji do udzielania akredytacji i nadzorowania jednostek badawczych i certyfikujących, przysługujących ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych, może nastąpić bez konieczności zwiększenia liczby etatów w Ministerstwie Obrony Narodowej.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy

Regulacja nie będzie miała wpływu na rynek pracy.

5. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Projektowana ustawa będzie miała wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw, z uwagi na podniesienie jakości produkowanych wyrobów.

6. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny

Projektowana ustawa nie będzie miała wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

7. Zgodność regulacji z prawem Unii Europejskiej

Zakres projektu ustawy nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

17/11/BS